

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

NYT FRA DET GAMLE HELSINGØR

Nr. 1 / 2023

Formanden skriver

Museernes årbog 2022 udkom i november. Fremover kan medlemmerne få årbogen ved foredragene og generalforsamlingen eller ved henvendelse til Tom Sinding eller Bente Thomsen. Se telefonnumre i højre spalte.

Værftsmuseet åbner igen 1. februar 2023 og Klarerergården holder åbent i uge 7 (Vinterferien). Der er gratis adgang for vores medlemmer. Andre betaler kr. 60,00.

Forårets foredrag er på plads, og jeg ser med glæde på, at vi nu kan bruge Kulturværftet til det formål.

Coronaen har ødelagt meget. Vi måtte aflyse en årlig heldagstur til Skåne samt en tur til Gdansk. Krigen i Ukraine har også betydet, at priserne er steget. Det er blevet meget dyrt at leje en bus i Sverige, men vi håber, at det er realistisk at gennemføre den sædvanlige tur til Skånelandene. Selv går jeg med planer om at arrangere en 5-dags tur til Potsdam. Jeg har været lidt nervøs for maj måned, men en evt. smittefare er mindre sandsynlig i september.

En rigtig god nyhed er, at Slægtsforskernes Bibliotek har scannet Museernes årbøger og vores medlemsblade. Det er let at søge på <https://slaegtsbibliotek.dk/>, og bøgerne og bladene ligger som PDF-filer. Desværre kan man endnu kun søge i den enkelte årgang, men vores medlem Ellen Hagen har udarbejdet et samlet register, som vi håber snart kommer på nettet.

Museerne forventer, at den første udstilling på det nye museum bliver indviet i juni 2023. I skrivende stund er der stadig ingen oplysninger om planerne for anvendelsen af det gamle bymuseum.

Tom Sinding, Formand

Forsidebilledet

Foto fra Helsingør Skibsværft ca. 1978.

Foto: Anders Taarnby, Museerne Helsingør.

NYT FRA DET GAMLE HELSINGØR

Bente Thomsen (ansvh.)

Torben Bill-Jessen

Charlotte Fenger

Tryk: Nofoprint, Vallensbæk

Nyt fra det gamle Helsingør

udkommer med 4 numre om året i februar, maj, august og november.

Stof til bladet sendes til bsnekkersten@gmail.com

Deadline for nr. 2/2023 er mandag 20. marts 2023

Helsingør Museumsforening

Formand: Tom Sinding
tlf. 23318605

Næstformand: Bente Thomsen
tlf. 21256830

Kasserer: Flemming Jensen
David Høyer

Ingrid Dora Jarbjerg
Carsten Rygaard

Torben Bill-Jessen (suppleant)
Charlotte Fenger (suppleant)

Foreningens hjemmeside:

www.helsingormuseumsforening.dk

Kontingent for 2023:
225 kr. for enkeltpersoner
275 kr. for par
575 kr. for firmaer

Betaling kan ske på:
Reg. 2255, konto 1905 639 169
MobilePay nr. 307140.

Anne Cathrine og Adolf Frederik Stricker - og de forsvundne portrætmalerier

I kærlig erindring om min mor Birgitte Frederiksen og hendes bog Mine formødre, privattryk 1991.

Adolf Frederik Stricker.

Af Maria Rehling Refer.

Fredag den 5. februar 1808 afholdtes et prominent bryllup i Sct. Olai Kirke i Helsingør. Kirkebogen oplyser: »Fredagen d. 5. Februarii blev ifølge Danske Lov 3 16 10 11 holdt Copulation her i Kirken uden foregaaende Tillysning imellem S T Greve Second Lietnant Adolf Frederik v. Stricker ved Kongens Regiment og

Anne Cathrine Stricker. Billederne er formodentlig malet tæt på parrets bryllup i 1808. Billederne er udlånt af Randi Buchwaldt.

Jomfrue Anna Cathrine Larsen. Som Forlovere indestaar vi undertegnede at intet er til Hinder mod dette Ægteskabs lovlige Fuldbgyrdelse. Dette bliver herved til Sikkerhed for Vedkommende Sognepræst S T Herr Provst Jørgensen under vore Hænders Bekræftelse.» Bruden var den 19-årige i dåben navngivne Anne Cathrine Larsen,

datter i en stor bryggergård i Helsingør, og brudgommen var den 21-årige secondløjtnant i Kongens Regiment Adolf Frederik Stricker. Forlovere var brudens stedfar, brygger Johannes Grubb samt brudgommens farfars bror, kommandanten på Kronborg Ezechias Stricker.

Anne Cathrine var født 5.9.1788 som datter af Berthe og Friedrich Larsen i bryggergården i Kongensgade 2b-c i Helsingør. Hun blev døbt 4 dage senere i Sct. Olai kirke den 9.9.1788. Ane Cathrine havde en to år ældre søster Johanne Elisabeth, og i 1794 fik hun en lillesøster Anne Kierstine, som imidlertid døde ½ år gammel. Inden Anne Cathrine fyldte 8 år, døde hendes far den 25.5.1796 kun 49 år gammel. Hendes mor kunne ikke klare den store

bryggergård alene, og året efter, den 31.3.1797, giftede hun sig med brygger Johannes Grubb. Han tilbyggede nabogården på hjørnet af Kongensgade og Stjernegade foruden baghuse.

Anne Cathrine og hendes søster voksede op i den store bryggergård under solide forhold. Ved folketællingen i 1801 bestod husstanden af husfaderen og hans hustru, de to døtre samt hustruens gamle far, enkemand Niels Sørensen på 71 år. Dertil kom et hushold på 11 personer, herunder en bryggersvend, en kusk, en daglejer, en stuepige og en kokkepige samt »grenaderer«, det vil sige tjenestegørende soldater, som borgerne i Helsingør var forpligtet på at huse. Der var således folk nok og et levende liv i bryggergården.

Adolf Frederik var født 22.7.1786 i den danske koloni Tranquebar i Sydindien, hvor hans far Otto Christian Stricker var kommandant på fortet Dansborg. Her voksede Adolf Frederik op som den 3.ældste i en søskendeflok på 15, hvoraf 7 dog døde som ganske små. I 1794 blev han som 8-årig sendt til Danmark sammen med sin 2 år ældre bror Johan Ditlev for at blive uddannet indenfor militæret, som det var kutyme i Stricker-familien. De to brødre blev uddannet ved Kongens Regiment og boede en tid på Sølvgade Kaserne i København.

I årene 1803-1842 tog Kongens Regiment ophold i Helsingør, og Adolf Frederik kan have været en af de soldater, som blev huset i bryggergården i Kongensgade. Han havde i hvert fald sin gang på Kronborg, hvor

Bryggergården i Kongensgade.

hans farfars bror Ezechias Stricker var kommandant til sin død i 1814. Ved brylluppet i februar 1808 var Adolf Frederik secondløjtnant, i maj samme år blev han udnævnt til premierløjtnant, og i 1812 avancerede han til kaptajn i Kongens Regiments 3. batalion.

Anne Cathrine og Adolf Frederik har uden tvivl mødt hinanden i Helsingør og altså muligvis levet under samme tag i bryggergården i Kongensgade. De er faldet for hinanden og har været så forlippede, at Anne Cathrine ved brylluppet i februar 1808 befandt sig i 7. graviditetsmåned. På den tid var det imidlertid ikke noget problem, hvis blot ægteskabet blev

indgået inden fødslen. Den 10.4.1808 blev Charlotte Amalie født, og de følgende 8 år kom endnu 4 døtre til.

Det er givetvis i tiden omkring brylluppet, at Anne Cathrine og Adolf Frederik lod sig portrættere. De to portrætmalerier er typiske for empiren, som i årene 1804-1814 var den fremherskende stilart indenfor nyklassicismen. Adolf Frederik ses i halvprofil med kort Napoleon-frisure – paryk og hårpisk er aflagt – samt overskæg og bakkenbarter. Uniformskraven på tidens røde uniformsjakke med skulderepaulet dækker delvis over skjortekraven med det sorte halsbind under den høje stive hvide flip – den såkaldte

Silhuet af familierne i bryggergården 1810. Museerne Helsingør.

»fadermorder«, dertil kalvekrøs og medaljon. Anne Cathrine ses ligeledes i halvprofil med opsat hår og tidstypiske spytkrøller, dybt nedringet empirekjole med højt liv syet i et florlet mønstret stof med pufærmer. Hun bærer en lang tynd dobbeltlagt guldkæde med medaljon om halsen samt øringer. Begge har fået malet små aristokratiske romerske knæk på næsen og et pompejansk udtryk, især i hendes store mørke øjne.

Et par år efter at portrætmalerierne blev til, bestilte Anne Cathrines mor Berthe Grubb i foråret 1810 en familie-

silhuet hos tidens kendte silhuetklipper Franz Liborius Schmitz, som jævnligt gæstede Helsingør. Familien blev da portrætteret i »den blå stue« på bryggergården i Kongensgade. Her ses Anne Cathrine og Adolf Frederik i billedets højre side. Anne Cathrine sidder med parrets to første børn født i henholdsvis 1808 og 1809, mens Adolf Frederik samtaler med sin svigerfar Johannes Grubb. I midten sidder Berthe Grubb ved temaskinen, og til venstre ses Anne Cathrines søster Johanne Elisabeth og hendes mand brygger og færgemand Børge Reiersen Lund med

Havnsø Mølle og Møllegaard, foto fra 1951. Kilde: Kb.

deres to første børn født i henholdsvis 1807 og 1809.

Anne Cathrine og Adolf Frederik blev sandsynligvis boende i bryggergården, hvor der var plads nok – i hvert fald i nogle år. I 1811 døde Johannes Grubb imidlertid, og Berthe blev igen enke. Denne gang giftede hun sig ikke igen. Hun afhændede bryggergården i Kongensgade og flyttede i 1812 ind hos sin ældste datter Johanne Elisabeth og svigersønnen Børge Reiersen Lund i deres brændevinsgård i Stjernegade 17, hvor hun blev boende til sin død som 89-årig i 1852. Hvor Anne Cathrine og Adolf Frederik boede de følgende år står hen i det uvisse.

I 1818 forlod Adolf Frederik imidlertid militæret og købte Havnsø mølle, kro og møllegård, hvortil familien flyttede samme år. Om Adolf Frederik har fundet kaptajnlønnen for ringe, eller om han var blevet trætt af sin militære løbebane vides ikke. I Havnsø blev sønnerne Adolf Frederik og Børge Thor Carl født i henholdsvis 1819 og 1821. Samtidig gik Adolf Frederik i gang med at renovere møllen og møllehuset, og som afslutning på arbejdet opsatte han i 1822 en sandstensplade over porten med sine initialer: »A.F.S.« samt årstallet »1822«. I en optegnelse fra 1830 skriver præsten i Føllenslev: *»Haunsøe Hollandsk Veirmølle, for nogle år siden ny og smukt opbyggt med Vaaningshus for familie udenfor Bondestanden, ligger strax ved Stranden.»* I 1822 tegnede tilværelsen således lys, men allerede året efter blev familien indhentet af skæbnen. Den 3.8.1823 døde Anne

Cathrine kun 35 år gammel og blev begravet på Føllenslev kirkegård 8.8.1823.

Adolf Frederik stod nu alene tilbage med 7 børn i alderen 2 til 15 år. Efter knap 3 år giftede han sig den 23.6.1826 med den 26-årige hushjælp, Charlotte Marie Pedersen. Hun var ifølge Folketællingen 1801 født den 27.1.1800 som datter af en »jordløs Husmand der gaar i Dagleie« i Havnsø. Adolf Frederik blev boende med sine børn og sin 2. hustru i Havnsø mølle til 1828, hvorefter han solgte møllen og bosatte sig i et hus under Løvenborg gods ved Holbæk. Godset var da ejet af tidligere løjtnant Carl Løvenskiold, som Adolf Frederik formodentlig kendte fra sin tid i militæret. Private breve vidner om, at familien boede her op gennem 1830'erne.

På et tidspunkt i løbet af 1840'erne flyttede Adolf Frederik med familie tilbage til Helsingør. Her var hans ældste datter Charlotte Amalie i 1829 blevet gift med Christian Ludvig Kierboe, møller ved Cathrine mølle. Hans næstældste datter Frederikke Christiane var blevet husjomfru hos sin kusine Anne Christine og hendes mand Ove Elling Galschiøt, skibsklarerer og købmand i Skibsklarerergården i Strandgade 93 i Helsingør. Her mødte Frederikke Christiane Truels Fritz Kierboe, som også var ansat i skibsklarerergården. De blev gift og overtog skibsklarerergården i 1843, da Anne Christine måtte forlade stedet på grund af Ove Elling Galschiøts sygdom.

Anne Cathrine og Adolf Frederiks tre døtre født i henholdsvis 1811, 1812

og 1816 forblev ugifte og levede som hushjælp hos familiemedlemmer. Sønnen Adolf Frederik blev købmand og gift med Johanne Herold, datter af bagermester Herold i Helsingør. De etablerede sig med en isenkramforretning i Bjergegade i Helsingør. Den yngste søn Børge Thor Carl blev landmand og gift med Cathrine Agathe Hansen. Fra 1845 forpagtede han Flynderupgård ved Helsingør. Her kom hans syge svoger Ove Elling Galschiøt en periode i pleje.

Det lykkedes aldrig Adolf Frederik selv at finde et erhverv efter opgivelsen af Havnsø mølle, så han måtte leve en stor del af sit liv på nåde. Det fremgår af et brev fra hans søster Metta Marie Rehling skrevet den 3.12.1835 i Serampore i Indien, at Adolf Frederik ganske vist havde en god hustru og lydige børn, men at han beklageligvis intet havde at leve af. Metta Marie skriver: *»Det vil inderlig glæde mig at høre, at Du havde faaet et godt Levebrød. Jeg tænker ofte paa Dig gode Broder, og paa Din Stilling; saaledes som den er, kan den umulig være dig behagelig, men jeg haaber at den gode Konge allerede har sørget for Dig. Gid det stod i vor Magt at kunne*

Foto af Adolf Frederik Stricker som ældre. Billedet er fra ca. 1870. Privateje.

hjelpe dig.« Den enevældige monark, Frederik 6. tog sig personligt af sine undersåtter, men i dette tilfælde kunne han altså ikke hjælpe. Adolf Frederik mistede sin 2. hustru i 1852 og døde selv som desillusioneret 84-årig i 1871. Den militære fortid og den nedarvede familiestolthed fastholdt han imidlertid livet igennem ved til det sidste at insistere på at blive tiltalt: »Kaptajn Stricker« Som militærperson blev han begravet fra Sct. Mariæ kirke i Helsingør.

Efterlysning:

Fotografierne af de to portrætmalerier af Anne Cathrine og Adolf Frederik fra omkring år 1808 er venligst stillet til rådighed af Randi Buchwaldt. Portrætmalerierne var i højesteretsdommer Louis Le Maires eje indtil dennes død i 1972, hvorefter de ikke har kunnet spores. Hvis nogen skulle kende til portrætmaleriernes eksistens, beder forfatteren om henvendelse herom: Mariarefer@hotmail.com

Otto Bülow og clearingmordet

Af Charlotte Fenger

Hvem var Otto Bülow?

Otto Bülow var allerede som ganske ung en lovende billedskærer. Det var det, han blev kendt for, men han var også en ganske habil tegner.

Otto Bülow blev født den 16. januar 1904 og var søn af kaptajn Johan Bülow (1872-1956) og Helga Dorph-Petersen (1874-1953). I juli 1937 blev han gift med Gerda Allesen de Fine Bunkflod (f. 1907). Otto Bülow blev en kendt skikkelse i Helsingør, havde rejst meget og var medlem af Eventyrernes Klub. Det afspejlede sig bl.a. i, at han af og til var iført en arabisk klæ-

dedragt. Otto Bülow var en passioneret rytter, færdedes oftest til hest og sås derfor jævnligt ride rundt i byen på sin brune hest Ali. Han var som regel iført ridestøvler og bar en sort baskerhue. Han var en velvoksen, slank, høj mand, blev anset for at være mærkelig og lidt af en original, både i udseende og adfærd. Men Otto Bülow var ligetil og meget afholdt.

Otto Bülow og broderen Henning boede på De Mezas Vej, en mindre sidevej til Fredericiavej. Henning arbejdede som driftsingeniør på Helsingør Skibsværft, ejede landstedet »Maryhill« og boede i hovedbygningen. Otto boede i et havehus og havde værksted i

Otto Bülow arbejder på en udskæring, mens hans hest Ali ser på. 1940. Fot. Kjelstrup. Museerne Helsingør.

Otto Bülow interneret på Kronborg 29. august 1943. Otto Bülows kunstneriske streg ses på en del af en dærfylgning: "Otto Bülow". Helsingør. Som gammel Kronborgdreng er det mærkeligt at gå her som fange den 29/8 1943. En tysk soldat har tillige skrevet på brættet. 29.aug. 1943. Fot. ubekendt. Museerne Helsingør.

en vognport i »Hanefløj«», som lå for enden af den stejle bakke. Både han og broderen Henning var kendt for deres fjendtlige indstilling over for tyskerne, men var som humanister modstandere af vold og er ikke kendt for at deltage aktivt i modstandsarbejde. Otto Bülow havde været interneret i Horserødlejren den 29. august 1943 og blev løsladt den 4. oktober samme år (sammenhængen med hans internering som gidsel på Kronborg samme dato, som det fremgår af tekst til foto, er denne artikels forfatter ukendt). Otto Bülow blev et symbol på modstandskampen, fordi han var så tydelig i sin holdning.

Likvidering

Den tyske emigrant og tegner, Walter Bögel, var ansat på skibsværftet i Helsingør. Foran hans skab lå en lommebog med navnene på 14 medlemmer af Danmarks Kommunistiske Parti. Man regnede derfor med, at han ville angive disse arbejdere til Gestapo for illegale virksomhed. En stikker som Bö-

gel ansås derfor for at være for farlig og blev likvideret af en gruppe modstandsfolk fra Hillerød den 26. juli 1944. Som modsvar reagerede tyskerne hurtigt. Hævn- eller gengældelsesmord, såkaldte clearing-mord, var blevet iværksat efter direkte ordre af Adolf Hitler den 30. december 1943. Ordren blev ledsaget af en udtrykkelig besked om, at clearingmordene skulle virke tilfældige for at undgå martyrer, som den danske modstandsbevægelse kunne samles om. Ordren blev udstedt på baggrund af den øgede aktive modstand i Danmark mod tyskerne. Otto Bülow blev udset som offer, muligvis fordi han blev anset for at være særlig fjendtligt indstillet over for tyskerne.

Advarsel

Otto Bülow var blevet advaret, men tog sig tilsyneladende ikke af det. Modstandsbevægelsen i Helsingør havde i løbet af et stykke tid haft mulighed for at aflytte telefonisk trafik til og fra »Wisborg«, som fra sidste del af

sommeren 1943 blev Gestapos hovedkvarter i Nordsjælland. Herfra forsøgte tyskerne at få kontrol over kystområdet og at hindre tyskerfjendtlige aktioner, og kælderens blev indrettet til forhørsrum og fængsel. En tysk flygtning, Karl Otto Bakowski, boede til leje i Skt. Olai Gade 19. Han opdagede ved en tilfældighed en »død« telefonledning, som blev forbundet med et aflytningsapparat. Han aflyttede herefter Gestapos telefoner næsten i døgndrift og opsnappede også ordren om clearingaktionen mod Otto Bülow. Aflytningsnettet blev efterhånden så udbygget, at det blev en hel lyttecentral. En teori går på, at det kan ikke afvises, at Otto Bülow valgte et martyrium som en personlig hævn over Hitler.

Clearingmord

Nærmeste vidne til handlingsforløbet på den skæbnesvangre og dramatiske dag for lidt over 78 år siden var Ottos Bülow bror, Henning. Dagen er den 2. august 1944. Forud for den skæbnesvangre begivenhed var han netop kommet hjem fra nogle dages ophold hos nogle venner, som boede på landet. To mænd var kommet gående gennem haven til ejendommen og kunne tilsyneladende ikke finde genvejen til Fredericiavej. De havde derfor spurgt Henning Bülow på dansk, som han noterede sig, om stien til denne vej. Det skal bemærkes, at S.S. hovedkvarteret »Haus Wiking« lå på den anden side af Maryhill på Fredericiavej. Da det ikke var ikke usædvanligt, at tyskerne benyttede sig af denne mu-

Selvportræt af Otto Bülow. Træsnit med dato 2.8. 1944. Museerne Helsingør.

lighed, pegede Henning blot på lågen og gik ind i huset. Skud lød lige efter, men da der ofte blev skudt i nærheden, tog Henning sig ikke umiddelbart af det. Da han så ud af vinduet, løb den ene mand forvirret rundt nede i gården. Henning løb ned ad trappen og så fra trappevinduet den anden mand liggende på knæ foran vognporten i færd med at affyre fire skud fra en revolver direkte ind mod Otto Bülow, som var i gang med at arbejde med et stykke egetræ i sit værksted. Henning løb mod værkstedet og så de to mænd flygte. Et skrækkeligt syn mødte ham. Broderen lå på maven foran høvlebænken, dræbt af fire skud i ryggen og to i nakken, som blev knust. De to mænd flygtede gennem haven. Politi og am-

Otto Bülow's begravelse 6.aug.1944. Hans gravsted er prydet af blomster og omgivet af besøgende. Museerne Helsingør.

balance ankom straks efter, men der var intet at stille op. Det ville ingen kunne overleve. Der blev sendt bud efter Otto Bülow's kone, som var taget til stranden med deres lille barn, født i januar samme år. En forfærdelig besked at få.

Strejke og begravelse

I Helsingør Dagblads nekrolog den 3. august fremgik det: »Nogle mennesker bliver 80 år og har ikke levet én dag. Otto blev kun 40 år, men har levet et langt, intenst liv, og hans navn vil leve videre i hundrede år.« Ellers stod der blot, at Otto Bülow var død pludseligt. Selvom dagbladet var udsat for censur af tyskerne, så vidste alle borgerne i Helsingør, hvad der var sket.

Helsingørs borgere blev dybt berørt af tragedien, kendt og afholdt som Otto Bülow var. Arbejdernes Fællesorganisation, Frit Danmark og Danmarks Kommunistiske Parti var enige om at svare spontant igen med tre dages omfattende strejke. At Otto Bülow fik den hyldest og kom til at fremstå som

en slags martyr, brød tyskerne brød sig ikke om.

Begravelsen fandt sted den 6. august, og hele byen flagede på halv. Sct. Mariæ Kirke var totalt fyldt, og folk stod i tætte rækker langs vejen fra kirken til kirkegården.

Et kors i groft hugget egetømmer er rejst som gravmæle over Otto Bülow. Trækorset er skåret af det stykke træ, som Otto Bülow arbejdede med i sit værksted, da han blev udsat for det brutale mord. Det står på den ældste del af Helsingør Kirkegård lige til venstre for indgangen til kirkegården neden for Møllebakken ved Nygade. Gravstedet blev renoveret af navere i sommeren 2011.

Misforståelsen

Efter krigen blev man klar over, at Walter Bögel var uskyldig og blevet li-

*Otto Bülow's gravmæle. Januar 2012.
Foto: Charlotte Fenger.*

kvideret på et forkert grundlag. Den egentlige skyldige viste sig at være et medlem af Danmarks Kommunistiske Parti (DKP), som var i økonomiske problemer og som havde lagt en lommebog med navnene på 14 medlemmer af DKP foran Bögels skab for at bortlede mistanken fra sig selv. Det blev udlagt som et bevis på, at Bøgel ville angive de 14 medlemmer til Gestapo. Mistanken til Bøgel blev bestyrket af, at hans hustru gjorde rent på »Wisborg«.

»Bedrifter« og retsforfølgelse

Man er ikke helt sikker på, hvem der affyrede de dræbende skud på Otto Bülow. Meget tyder dog på, at mordet var blevet udført af Kaj Henning Bothildsen-Nielsen og Henning Emil Brøndum. De var begge medlemmer af den berygtede »Petergruppe«, også kaldet Brøndum-banden, som sidstnævnte gav navn til. Gruppens samlede aktiviteter havde ført til knap 150 mord. De to oven for nævnte var overordentlig aktive i denne gruppe og

havde en del af disse mord på samvittigheden. Til det samlede billede hørte også drabsforsøg, sprængninger og attentater mod tog, hvori også menneskeliv gik tabt. Ikke mindst Bothildsen-Nielsen havde alene deltaget i 55 drab, 11 drabsforsøg, 84 sprængninger, og 6 togattentater, hvor alene 26 menneskeliv gik tabt. Brøndum var tiltalt for at have begået 35 drab, 2 drabsforsøg og for at have deltaget i 52 sprængninger og 1 togattentat. Begge de to var medvirkende til mordet på Kaj Munk, der den 10. januar 1944 blev det første offer for clearingmord. Begge blev arresteret i maj 1945, dømt til døden og henrettet ved skydning den 9. maj 1947.

Afsluttende bemærkning:

Der skal gøres opmærksom på, at en lidt kortere artikel om Otto Bülow af Bent Jørgensen findes i »Forening& Museum«, nr. 3, 2000: »Krigens momenter 4. Otto Bülow – eventyrer og martyr«.

Generalforsamling 2023

Helsingør Museumsforening indkalder hermed til ordinær generalforsamling tirsdag 14. marts 2023 kl. 19.00 i Smedenens Hus, Strandgade 46, Helsingør

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være indsendt senest 14 dage før til Helsingør Museumsforening, c/o Tom Sinding, H.C. Andersens Vej 34, 3000 Helsingør, mail: tom.sinding@gmail.com.

Dagsorden ifølge lovene. Dagsordenen sendes pr. mail til medlemmerne inden generalforsamlingen.

Foredrag lørdag 4. marts og 25.marts

Det foredrag, som oprindeligt var annonceret til 25.2., er p.g.a. sygdom flyttet til 4.3.2023.

Foredragene holdes på Kulturværftet i Helsingør på 2. sal og begynder kl. 14.00. Der er gratis adgang til foredragene for Museumsforeningens medlemmer. Gæster betaler en entré på 50 kr.

Lørdag 4. marts kl. 14.00

Thomas Roslyng Olesen, erhvervshistoriker og ph.d., CBS

Da værfterne lukkede

I perioden fra 1980 og frem til 2012 lukkede stort set samtlige danske nybygningsværfter. Årsagen var dels faldende efterspørgsel på tonnage og dels øget global konkurrence fra værfter i Østasien. Men værftslukningerne var ikke kun en afslutning på en epoke i dansk erhvervshistorie. Fra de lukkede værfter opstod nye virksomheder, der benyttede produktionsanlæg og værftsarbejdernes kompetencer på nye måder.

Thomas Roslyng Olesen.

I foredraget fortæller Thomas Roslyng Olesen om lukningerne af Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri, B&W, Nakskov Skibsværft, Aalborg Værft og Danyard i Frederikshavn samt om de nye virksomheder, der opstod i forbindelse med værftslukningerne.

Lørdag den 25. marts kl. 14.00

Kjartan Langsted, museumsinspektør

Søborg slot, sø og købstad

Syd for Gilleleje ligger der en lille hyggelig by Søborg, her er fred og idyl. Det har der dog ikke altid været, for her lå i middelalderen en stærk fæstning og en købstad. Begge dele er nu forsvundet. Det samme gælder den sø, som lå omkring byen og slottet.

I dette foredrag vil historien om slottet og byen blive fortalt, fra deres grundlæggelse i 1100-tallet til borgeren i Grevens Fejde i 1530'erne blev brændt ned og købstaden herefter forvandlet til en landsby.

Foredraget sker med udgangspunkt i et igangværende forskningsprojekt, som Museum Nordsjælland deltager i sammen med Nationalmuseet og Aarhus Universitet.

Godt nytår fra Museerne Helsingør

Vi fra Museerne ønsker jer alle godt nytår. Vi ser frem til at få mange oplevelser sammen med jer i 2023 om vores fælles historie i Helsingør.

Først et lille tilbageblik på året der er gået, hvor Museerne Helsingør har ændret sig på flere områder, og vores organisation er ved at falde på plads. Vi er nu otte fastansatte medarbejdere, der arbejder for at bevare, forske i og formidle store og små historier om Helsingør gennem tiderne: David Høyer er leder af museet samt for formidlingsafdelingen, som består af inspektørerne Frederikke Heick og Line Brun Stallknecht. Iben Vyff er leder af afdeling for kulturarv, som består af Tenna Bülow som arkivleder, Aske Laursen Brock som museumsinspektør og Niels Elsborg Andersen som samlingsinspektør. Peter Dantzer er museumsbetjent. Derudover støtter vi os til en række studentermedhjælpere samt et korps af uundværlige frivillige.

Helsingør Bymuseum

Museerne Helsingør flyttede fra Kar meliterhuset til Kulturværftet i sommeren 2022. Vi glæder os meget til at byde jer velkommen i en ny særudstilling til sommer. Den kommer til at handle om, hvordan Helsingør er blevet oplevet og benyttet som rejsedestination gennem tiderne.

Skibsklarerergaarden

Det går godt på Skibsklarerergaarden. I alle skolernes ferier folder historier om Sundtoldstiden i 1800-tallet sig ud i vores skønne levendegjorte hus med historiske aktiviteter, gode historier og duften af kogekonens lækkerier. Husk, at I får gratis entré med museumsfor eningskortet.

Skibsklarerergaarden har nu programåbent. Det betyder at I altid kan være sikre på at få en autentisk historisk oplevelse, når I besøger huset, som f.eks. til Kulturnat 2022 med historisk salon med cellospil, digt og sang. I løbet af 2023 fylder vi på med dage hvor »Frøkenen inviterer til the«, drop-in omvisninger og flere muligheder for privatarrangementer som historisk børnefødselsdag og firmaarrangementer.

Værftsmuseet

1. februar åbnede Værftsmuseet med opdaterede udstillinger og familieværkstedsfaciliteter. Gå ikke glip af den helt nye udstilling »Stemmer fra Værftet«. Værftsmuseet har nu fri entré og længere åbningstider: Man - fre. kl. 10-17 og lør. - søn. kl. 10-16. På hverdage vil du de fleste dage møde en af mændene fra Værftsgruppen, der gerne fortæller spændende historier fra deres værftstid. Vi ses.

